

TERESA KRÓL

WĘDRUJĄC^{KU} DOROSŁOŚCI

Wychowanie do życia w rodzinie

PROGRAM NAUCZANIA

8

TERESA KRÓL

WĘDRUJĄC KU DOROSŁOŚCI

Wychowanie do życia w rodzinie

PROGRAM NAUCZANIA

dla klasy VIII

Program nauczania zgodny z podstawą programową kształcenia ogólnego określoną w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. poz. 356)

Lekcja 1 Budowanie relacji międzyosobowych

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: II, IV Wymagania szczegółowe: II.8, VI.5, VI.7</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – podać zasady pracy na zajęciach WDŻ, – przyjąć postawę refleksji wobec samego siebie, – dokonać samooceny, – określić, czym jest samowychowanie, – wskazać znaczenie budowania więzi między ludźmi, – wskazać na atuty życia wspólnotowego w organizacjach, stowarzyszeniach, wolontariacie, sporcie itp. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzebę wyzwania autorefleksji niezbędnej do samowychowania, – celowość otwierania się na relacje z innymi ludźmi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zagadnienia, które będą przedmiotem zajęć WDŻ w klasie VIII. 2. Zasady pracy na lekcjach WDŻ. 3. Autoportret, czyli obraz samego siebie. 4. Czynniki wpływające na rozwój człowieka. 5. Relacje i uczucia wyższe (moralne, patriotyczne), związane z życiem wspólnotowym, np. w harcerstwie w działalności charytatywnej (wolontariat), organizacjach, stowarzyszeniach, sporcie itp. 	<ul style="list-style-type: none"> – Gra „Podpowiedzi piłki”. – Budowanie kontraktu „zasady pracy na lekcjach WDŻ”. – Pogadanka lub wizualizacja nt. samopoznania, samooceny i samokontroli. – Praca w grupach: tworzymy listę elementów więzi osobowej. – Rozmowa kierowana nt. relacji w młodzieżowych wspólnotach, np. w harcerstwie, wolontariacie, sporcie, organizacjach i stowarzyszeniach. 	<ul style="list-style-type: none"> – Duża piłka lub balon z zapisem wybranych zagadnień zajęć WDŻ w klasie VIII. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Cyfrowe zasoby internetowe. – Materiały piśmiennicze.

Lekcja 2 Na początek zakochanie

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: IV Wymagania szczegółowe: II.8, III.1</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować miłość jako postawę życzliwości i odpowiedzialności, – określić cechy osoby zakochanej, – nazwać emocje towarzyszące zakochaniu, – opisać miłość platoniczną, – uzasadnić, że możliwa jest droga do miłości od przyjaźni, – wskazać na różnice oczekiwań chłopców i dziewcząt w młodzieńczych związkach. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Potrzebę wypracowania postawy empatii i życzliwości wobec innych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Miłość i odpowiedzialność. 2. Zakochanie – etapem rozwoju osobowości; przygotowaniem do miłości dojrzałej. 3. Chłopiec i dziewczyna – różnice w przeżywaniu miłości. 4. Od zakochania do miłości lub od przyjaźni do miłości. 	<ul style="list-style-type: none"> – Burza mózgów: miłość to... lub praca indywidualna – ćwiczenie 1, 2. – Wykład z prezentacją multimedialną nt. miłości. – Praca z filmem. – Rozmowa kierowana nt. stanu zakochania i emocji towarzyszących temu uczuciu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prezentacja multimedialna. – Film „Filiżanka czekolady” z serii „Zakochanie i co dalej”. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 3 O etapach i rodzajach miłości

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: IV Wymagania szczegółowe: II.8, III.1</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u> – przedstawić etapy rozwoju miłości, – dokonać charakterystyki: <ul style="list-style-type: none"> • miłości warunkowej „jeżeli”, • ze względu na... „ponieważ”, • bezwarunkowej, czyli osobowej, – zaprezentować rodzaje miłości, – opisać postawę osoby kochającej miłością dojrzałą.</p> <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u> – miłości można się uczyć i kształtować postawę dawcy.</p>	<p>1. Miłości można się uczyć. 2. Etapy rozwoju miłości. <ul style="list-style-type: none"> • miłość upodobania, • miłość pożądania, • miłość życzliwości i troski. 3. Miłość „jeżeli” (warunkowa), „ponieważ” (ze względu na...) i „pomimo” (bezwarunkowa). 4. Miłość dojrzała, czyli pomoc, szacunek, empatia, dobra komunikacja, bliskość, wyłączność, obdarzanie.</p>	<p>– Wykład z prezentacją multimedialną. – Praca z filmem. – Drama (podręcznik, s. 31) – Mapa mentalna.</p>	<p>– Prezentacja multimedialna (cz. I i II). – Film „Języki miłości” z serii „Rodzinne przeboje”. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.</p>

Lekcja 4 Rozwój psychoseksualny człowieka (dla grupy dziewcząt)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: V</p> <p>Wymagania szczegółowe: II.2, II.3, II.5</p>	<p><u>Uczennica potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawić biologiczną determinację płci, – omówić znaczenie okresu dzieciństwa i środowiska rówieśniczego dla identyfikacji z własną płcią, – określić, czym jest kobiecość/męskość, – określić rolę uczuć i sposoby uzewnętrzniania, a także ich odbierania. <p><u>Uczennica uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzebę akceptacji własnej płciowości, – znaczenie więzi emocjonalnych: przyjaźni, zakochania, miłości. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biologiczna determinacja płci. 2. Wpływ środowiska rodzinnego na rozwój seksualny <ol style="list-style-type: none"> a) komunikowanie uczuć, b) ukierunkowanie moralne, c) identyfikacja z własną płcią, d) wychowanie seksualne. 3. Wpływ środowiska rówieśniczego na rozwój psychoseksualny <ol style="list-style-type: none"> a) wzmacnianie identyfikacji z własną płcią, b) kształtowanie umiejętności, nawiązywania kontaktów społecznych c) wstępne doświadczenia seksualne. 4. Męskość, kobiecość i wzajemne uzupełnianie się (komplementarność). 	<ul style="list-style-type: none"> – Film. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Debata w trzech grupach – identyfikacja z własną płcią. – Praca indywidualna. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Idealna dziewczyna?” z serii „Rodzinne przeboje”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 5 Rozwój psychoseksualny człowieka (dla grupy chłopców)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: II.2, II.3, II.5</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u> – przedstawić biologiczną determinację płci, – omówić znaczenie okresu dzieciństwa i środowiska rówieśniczego dla identyfikacji z własną płcią, – określić, czym jest kobiecość/męskość, – określić rolę uczuć i sposoby uzewnętrzniania, a także ich odbierania.</p> <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u> – potrzebę akceptacji własnej płciowości, – znaczenie więzi emocjonalnych: przyjaźni, zakochania, miłości.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Biologiczna determinacja płci. 2. Wpływ środowiska rodzinnego na rozwój seksualny <ol style="list-style-type: none"> a) komunikowanie uczuć, b) ukierunkowanie moralne, c) identyfikacja z własną płcią, d) wychowanie seksualne. 3. Wpływ środowiska rówieśniczego na rozwój psychoseksualny <ol style="list-style-type: none"> a) wzmacnianie identyfikacji z własną płcią, b) kształtowanie umiejętności, nawiązywania kontaktów społecznych c) wstępne doświadczenia seksualne. 4. Męskość, kobiecość i wzajemne uzupełnianie się (komplementarność). 	<ul style="list-style-type: none"> – Film. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Debata w trzech grupach – identyfikacja z własną płcią. – Praca indywidualna. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Idealna dziewczyna?” z serii „Rodzinne przeboje”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 6 Seksualność człowieka i związane z nią zagrożenia (dla grupy dziewcząt)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.1, III.2, III.11</p>	<p><u>Uczennica potrafi:</u> – scharakteryzować trzy poziomy seksualności człowieka, – przedstawić zagadnienie procesu dojrzewania człowieka w sferze seksualnej – przechodzenia od dominanty podkorowej do korowej, – określić, na czym polegają zagrożenia i szkody związane z niedojrzałym i nieodpowiedzialnym traktowaniem popędu seksualnego.</p> <p><u>Uczennica uświadomi sobie:</u> – potrzebę wypracowania integracji seksualnej i odpowiedzialnego przeżywania własnej płciowości.</p>	<p>1. Trzy poziomy (piętra) seksualności. 2. Integracja seksualna. 3. Popęd seksualny człowieka. 4. Pierwsze związki erotyczne; odpowiedzialność i prawo do powiedzenia NIE. 5. Nieuporządkowany popęd seksualny i zagrożenia: – pornografia, – cyberseks, – prostytutka nieletnich.</p>	<p>– Miniwykład z prezentacją multimedialną. – Rozmowa kierowana. – Praca w grupach: wspólnie tworzymy mapę mentalną: grupy A nt. integracji seksualnej, grupy B nt. niedojrzałego traktowania popędu seksualnego. – Praca indywidualna – ćwiczenia.</p>	<p>– Prezentacja multimedialna (cz. I i II). – Materiały do mapy mentalnej. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.</p>

Lekcja 7 Seksualność człowieka i związane z nią zagrożenia (dla grupy chłopców)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.1, III.2, III.11</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – scharakteryzować trzy poziomy seksualności człowieka, – przedstawić zagadnienie procesu dojrzewania człowieka w sferze seksualnej – przechodzenia od dominanty podkorowej do korowej, – określić, na czym polegają zagrożenia i szkody związane z niedojrzałym i nieodpowiedzialnym traktowaniem popędu seksualnego. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzebę wypracowania integracji seksualnej i odpowiedzialnego przeżywania własnej płciowości. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trzy poziomy (piętra) seksualności. 2. Integracja seksualna. 3. Popęd seksualny człowieka. 4. Pierwsze związki erotyczne; odpowiedzialność i prawo do powiedzenia NIE. 5. Nieuporządkowany popęd seksualny i zagrożenia: <ul style="list-style-type: none"> – pornografia, – cyberseks, – prostytutka nieletnich. 	<ul style="list-style-type: none"> – Miniwykład z prezentacją multimedialną. – Rozmowa kierowana. – Praca w grupach: wspólnie tworzymy mapę mentalną: <ul style="list-style-type: none"> grupy A nt. integracji seksualnej, grupy B nt. niedojrzałego traktowania popędu seksualnego. – Praca indywidualna – ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prezentacja multimedialna (cz. I i II). – Materiały do mapy mentalnej. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 8 Przedwczesna inicjacja seksualna (dla grupy dziewcząt)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: IV, V Wymagania szczegółowe: II.6, III.6, III.7, III.8</p>	<p><u>Uczennica potrafi:</u> – określić, czym jest przedwczesna inicjacja seksualna, – scharakteryzować związek między aktywnością seksualną a miłością, szacunkiem i odpowiedzialnością, – przedstawić skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej, – wymienić argumenty biomedyczne, psychiczne, społeczne i etyczne za inicjacją seksualną w małżeństwie, – wskazać na problemy związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej.</p> <p><u>Uczennica uświadomi sobie:</u> – potrzebę wypracowania postawy odpowiedzialności za wybory związane z aktywnością seksualną i miłością.</p>	<p>1. Problemy z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. 2. Miłość, szacunek i odpowiedzialność w relacji chłopak – dziewczyna. 3. Przedwczesna inicjacja seksualna – przyczyny, profilaktyka. 4. Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skutki psychiczne, • infekcje dróg rodnych, • AIDS, • ciąża nastolatki. 	<p>– Praca w grupach. – Emisja filmu. – Rozmowa nt. problemów przedstawionych w filmie. – Debata: „Dlaczego przedwczesna inicjacja seksualna jest ryzykowna?”. – Podsumowanie debaty; prezentacja multimedialna „Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej” (cz. II). – Praca indywidualna – ćwiczenia.</p>	<p>– Film „Seks i życiowe decyzje” z serii „Rodzinne przeboje”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.</p>

Lekcja 9 Przedwczesna inicjacja seksualna (dla grupy chłopców)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: IV, V Wymagania szczegółowe: II.6, III.6, III.7, III.8</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u> – określić, czym jest przedwczesna inicjacja seksualna, – scharakteryzować związek między aktywnością seksualną a miłością, szacunkiem i odpowiedzialnością, – przedstawić skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej, – wymienić argumenty biomedyczne, psychiczne, społeczne i etyczne za inicjacją seksualną w małżeństwie, – wskazać na problemy związane z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej.</p> <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u> – potrzebę wypracowania postawy odpowiedzialności za wybory związane z aktywnością seksualną i miłością.</p>	<p>1. Problemy z przedmiotowym traktowaniem człowieka w dziedzinie seksualnej. 2. Miłość, szacunek i odpowiedzialność w relacji chłopak – dziewczyna. 3. Przedwczesna inicjacja seksualna – przyczyny, profilaktyka. 4. Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej:</p> <ul style="list-style-type: none"> • skutki psychiczne, • infekcje dróg rodnych, • AIDS, • ciąża nastolatki. 	<p>– Praca w grupach. – Emisja filmu. – Rozmowa nt. problemów przedstawionych w filmie. – Debata: „Dlaczego przedwczesna inicjacja seksualna jest ryzykowna?”. – Podsumowanie debaty; prezentacja multimedialna „Skutki przedwczesnej inicjacji seksualnej” (cz. II). – Praca indywidualna – ćwiczenia.</p>	<p>– Film „Seks i życiowe decyzje” z serii „Rodzinne przeboje”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.</p>

Lekcja 10 Choroby przenoszone drogą płciową

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.9</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – podać główne przyczyny szerzenia się chorób przenoszonych drogą płciową, – określić czynniki zwiększające ryzyko zakażenia, – wymienić czynniki chorobotwórcze, – dokonać charakterystyki jednostek chorobowych, – wymienić sposoby prewencji chorób przenoszonych drogą płciową. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzebę abstynencji seksualnej do małżeństwa jako skutecznej ochrony przed chorobami przenoszonymi drogą płciową. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Specyfika chorób przenoszonych drogą płciową – przyczyny ich szerzenia się. 2. Rodzaje chorób przenoszonych drogą płciową: czynniki chorobotwórcze, charakterystyka najważniejszych jednostek chorobowych 3. Skuteczna profilaktyka. 	<ul style="list-style-type: none"> – Wykład z prezentacją multimedialną. – Burza mózgów. – Praca z filmem. – Praca w parach – ćwiczenie: „Prawda / Mit”. – Rozmowa kierowana. – Praca plastyczna: plakat nt. prewencji chorób przenoszonych drogą płciową. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prezentacja multimedialna. – Film „Wczesna inicjacja seksualna a choroby przenoszone drogą płciową” z serii „Ja–Ty–My”. – Gra planszowa <i>Sekspresja i „te” choroby</i>. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 11 AIDS

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: V Wymagania szczegółowe: III.9</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u> – opisać istotę zakażenia HIV i choroby AIDS, – przedstawić historię epidemii AIDS w Polsce i na świecie, – wymienić sytuacje i zachowania podczas których można zakazić się wirusem HIV, – omówić przebieg choroby AIDS, – opisać takie zachowania, które nie grożą zakażeniem się HIV.</p> <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u> – że swoboda seksualna jest zagrożeniem dla zdrowia a nawet życia człowieka.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istota zakażenia HIV i choroby AIDS. 2. Historia epidemii AIDS na świecie i w Polsce. 3. Drogi przenoszenia zakażenia. 4. Przebieg choroby. 5. Profilaktyka. 6. Stosunek do chorych i żyjących z HIV. 	<ul style="list-style-type: none"> – Emisja filmu. – Rozmowa kierowana po filmie. – Praca w grupach: ćwiczenie „HIV/AIDS u bliskiej osoby”. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Praca w grupach: Gra planszowa <i>Sekspresja i „te” choroby</i>. – Medytacja. – Praca indywidualna – ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Żyję bez ryzyka AIDS”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 12 Metody rozpoznawania płodności (dla grupy dziewcząt)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: VI Wymagania szczegółowe: III.3, III.5, IV.2, IV.3, V.1, V.2, V.3</p>	<p><u>Uczennica potrafi:</u> – określić na czym polega planowanie dzietności rodziny i jakie aspekty należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych, – wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację, – przedstawić fizjologię płodności i wymienić hormony warunkujące płodność kobiet i mężczyzn, – zaprezentować metody rozpoznawania płodności, ich przydatność w planowaniu rodziny i diagnostyce zaburzeń.</p> <p><u>Uczennica uświadomi sobie potrzebę:</u> – wypracowania postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa, – respektowania praw natury, ekologii rodziny.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie rodziny: co oznacza, na czym polega? 2. Wspólna odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację. 3. Płodność kobiety i mężczyzny. 4. Wyznaczanie okresów płodności i niepłodności w cyklu owulacyjnym. 5. Metody naturalnego planowania rodziny: ich rodzaje w zależności od obserwowanych wskaźników. 6. Analiza przykładowej karty obserwacji. 7. Korzyści z obserwacji cyklu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Emisja filmu „Ekologia i planowanie rodziny”. – Rozmowa po filmie. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Burza mózgów. – Pogadanka. – Praca z podręcznikiem (analiza karty obserwacji wg metody objawowo-termicznej). – Przegląd metod NPR na stronie: www.oplodnosci.pl – Praca w grupach. – Praca indywidualna – ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Ekologia i planowanie rodziny” z serii „Ja – Ty – MY”. – Prezentacja multimedialna. – Cyfrowe zasoby internetowe. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 13 Metody rozpoznawania płodności (dla grupy chłopców)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: VI Wymagania szczegółowe: III.3, III.5, IV.2, IV.3, V.1, V.2, V.3</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – określić na czym polega planowanie dzietności rodziny i jakie aspekty należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji prokreacyjnych, – wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację, – przedstawić fizjologię płodności i wymienić hormony warunkujące płodność kobiet i mężczyzn, – zaprezentować metody rozpoznawania płodności, ich przydatność w planowaniu rodziny i diagnostyce zaburzeń. <p><u>Uczeń uświadomi sobie potrzebę:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wypracowania postawy odpowiedzialnego rodzicielstwa, – respektowania praw natury, ekologii rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Planowanie rodziny: co oznacza, na czym polega? 2. Wspólna odpowiedzialność mężczyzny i kobiety za sferę seksualną i prokreację. 3. Płodność kobiety i mężczyzny. 4. Wyznaczanie okresów płodności i niepłodności w cyklu owulacyjnym. 5. Metody naturalnego planowania rodziny: ich rodzaje w zależności od obserwowanych wskaźników. 6. Analiza przykładowej karty obserwacji. 7. Korzyści z obserwacji cyklu. 	<ul style="list-style-type: none"> – Emisja filmu „Ekologia i planowanie rodziny”. – Rozmowa po filmie. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Burza mózgów. – Pogadanka. – Praca z podręcznikiem (analiza karty obserwacji wg metody objawowo-termicznej). – Przegląd metod NPR na stronie: www.oplodnosci.pl – Praca w grupach. – Praca indywidualna – ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Ekologia i planowanie rodziny” z serii „Ja – Ty – MY”. – Prezentacja multimedialna. – Cyfrowe zasoby internetowe. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 14 Antykoncepcja i środki wczesnoporonne (dla grupy dziewcząt)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: VI</p> <p>Wymagania szczegółowe: V.1, V.5, V.6</p>	<p><u>Uczennica potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – podać definicję antykoncepcji i środków wczesnoporonnych, – wymienić rodzaje środków antykoncepcyjnych, – opisać mechanizm działania środków antykoncepcyjnych i wczesnoporonnych, – dokonać oceny stosowania poszczególnych środków w różnych aspektach, np. medycznym, ekologicznym i moralnym, – odróżnić działanie środka antykoncepcyjnego od wczesnoporonnego. <p><u>Uczennica uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – że płodność i planowanie rodziny jest wspólną sprawą kobiety i mężczyzny; troska o zdrowie dotyczy ich obojga. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wybór między NPR a antykoncepcją – wyborem postawy życiowej wobec płodności człowieka. 2. Definicja antykoncepcji. 3. Podział środków antykoncepcyjnych ze względu na sposób ich działania: mechaniczne, chemiczne, hormonalne. 4. Skuteczność i działania uboczne poszczególnych grup środków antykoncepcyjnych. 5. Środki wczesnoporonne, mechanizm działania; aspekt etyczny ich stosowania. 6. Planowanie rodziny – wspólną sprawą kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pogadanka. – Burza mózgów. – Wykład nauczyciela z prezentacją multimedialną lub projekcja filmu. – Rozmowa po filmie nt. mechanizmów działania, skuteczności i skutków ubocznych poszczególnych grup środków antykoncepcyjnych. – Projekcja filmu „Antykoncepcja hormonalna i pigułka 'po'”. – Rozmowa kierowana po filmie nt. środków hormonalnych i wczesnoporonnych; zdrowotny i etyczny aspekt ich stosowania. – Praca indywidualna – ćwiczenia. – Debata: marketing antykoncepcji a zdrowie kobiety. 	<ul style="list-style-type: none"> – Filmy: „Rodzaje antykoncepcji” oraz „Antykoncepcja hormonalna i pigułka 'po'” z serii „Ja–Ty–My”. – Prezentacja multimedialna. – Ulotki dołączone do tabletek antykoncepcyjnych oraz ulotki reklamowe antykoncepcji. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 15 Antykoncepcja i środki wczesnoporonne (dla grupy chłopców)

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: VI</p> <p>Wymagania szczegółowe: V.1, V.5, V.6</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – podać definicję antykoncepcji i środków wczesnoporonnych, – wymienić rodzaje środków antykoncepcyjnych, – opisać mechanizm działania środków antykoncepcyjnych i wczesnoporonnych, – dokonać oceny stosowania poszczególnych środków w różnych aspektach, np. medycznym, ekologicznym i moralnym, – odróżnić działanie środka antykoncepcyjnego od wczesnoporonnego. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – że płodność i planowanie rodziny jest wspólną sprawą kobiety i mężczyzny; troska o zdrowie dotyczy ich obojga. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wybór między NPR a antykoncepcją – wyborem postawy życiowej wobec płodności człowieka. 2. Definicja antykoncepcji. 3. Podział środków antykoncepcyjnych ze względu na sposób ich działania: mechaniczne, chemiczne, hormonalne. 4. Skuteczność i działania uboczne poszczególnych grup środków antykoncepcyjnych. 5. Środki wczesnoporonne, mechanizm działania; aspekt etyczny ich stosowania. 6. Planowanie rodziny – wspólną sprawą kobiety i mężczyzny. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pogadanka. – Burza mózgów. – Wykład nauczyciela z prezentacją multimedialną lub projekcja filmu. – Rozmowa po filmie nt. mechanizmów działania, skuteczności i skutków ubocznych poszczególnych grup środków antykoncepcyjnych. – Projekcja filmu „Antykoncepcja hormonalna i pigułka 'po'”. – Rozmowa kierowana po filmie nt. środków hormonalnych i wczesnoporonnych; zdrowotny i etyczny aspekt ich stosowania. – Praca indywidualna – ćwiczenia. – Debata: marketing antykoncepcji a zdrowie kobiety. 	<ul style="list-style-type: none"> – Filmy: „Rodzaje antykoncepcji” oraz „Antykoncepcja hormonalna i pigułka 'po'” z serii „Ja–Ty–My”. – Prezentacja multimedialna. – Ulotki dołączone do tabletek antykoncepcyjnych oraz ulotki reklamowe antykoncepcji. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 16 Niepłodność i wielkie pragnienie dziecka

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: I</p> <p>Wymagania szczegółowe: V.4, V.10, V.11</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – omówić główne funkcje płciowości, – określić, czym jest zdrowie prokreacyjne, – wskazać sposoby zapobiegania niepłodności, – omówić rodzaje niepłodności, – przedstawić naprotechnologię jako sposób leczenia niepłodności, – scharakteryzować techniki sztucznego zapłodnienia i dokonać ich moralnej oceny. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – że rodzicielstwo zastępcze lub adopcja może być źródłem satysfakcji i spełnienia w rodzicielstwie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Główne funkcje płciowości: wyrażanie miłości, budowanie więzi i rodzicielstwo. 2. Przyczyny niepłodności i czynniki obniżające płodność. 3. Zdrowie prokreacyjne i sposoby zapobiegania chorobie niepłodności (profilaktyka). 4. Rodzaje niepłodności. 5. Techniki sztucznego zapłodnienia: <ol style="list-style-type: none"> a) sztuczna inseminacja (3 fazy), b) zapłodnienie in vitro (4 etapy); skuteczność. 6. Medyczne konsekwencje in vitro dla dziecka i kobiety oraz moralna ocena. 7. Naprotechnologia – diagnostyka – leczenie – skuteczność. 8. Adopcja i rodzicielstwo zastępcze; ich znaczenie dla dzieci; rodziców i społeczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> – Pogadanka. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Mówiąca ściana. – Rozmowa kierowana. – Praca z tekstem. – Praca w grupach. – Praca indywidualna – ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prezentacja multimedialna, – Cyfrowe zasoby internetowe, – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 17 Czy warto czekać?

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: II, IV Wymagania szczegółowe: II.6, III.2, III.7, VI.2</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u> – wyjaśnić, na czym polega odpowiedzialność w sferze seksualnej, – przedstawić argumenty natury psychologicznej, zdrowotnej, społecznej i moralnej za inicjacją w małżeństwie, – obalić obiegowe mity dot. inicjacji seksualnej „trzeba się sprawdzić”, argument „kota w worku”, „wszyscy tak robią”, „wystarczy tylko się zabezpieczyć”.</p> <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u> – że budowanie więzi między mężczyzną i kobietą wymaga wiedzy oraz przyjęcia i respektowania norm etycznych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Odpowiedzialność za sferę seksualną nastolatków. 2. Ryzykowne zachowania w sferze seksualnej a poczucie bezpieczeństwa. 3. Argumenty psychologiczne, zdrowotne, społeczne i moralne za inicjacją seksualną w małżeństwie. 4. Mity o aktywności seksualnej. 5. Miłość i szacunek w relacjach chłopak – dziewczyna. 	<ul style="list-style-type: none"> – Emisja filmu. – Analiza (dołączonej do filmu) wypowiedzi psychologa. – Dyskusja: nt. inicjacji seksualnej – prawda i mity. – Podsumowanie dyskusji – prezentacja multimedialna. – Praca z tekstem: wypowiedzi młodych ludzi nt. aktywności seksualnej. – Praca w grupach: burza mózgów. – Zdania niedokończone. – Praca indywidualna – ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Ostry makijaż” z serii „Zakochanie i co dalej?”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 18 O dojrzałości do małżeństwa

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: I, VI</p> <p>Wymagania szczegółowe: I.1, III.12, VI.1</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – uzasadnić, dlaczego okres narzeczeństwa jest ważny, – wymienić i scharakteryzować rodzaje dojrzałości do małżeństwa, – omówić kryteria wyboru współmałżonka i podać motywy zawierania małżeństwa, – dokonać charakterystyki czynników warunkujących trwałość i powodzenie relacji małżeńskiej, – przedstawić wewnętrzne i zewnętrzne zagrożenia rodziny, – wymienić akty prawne chroniące życie małżeńskie i rodzinne. <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzebę stwarzania w małżeństwie i rodzinie klimatu miłości, szacunku, troski i bezpieczeństwa. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Narzeczeństwo – przygotowaniem do małżeństwa. 2. Dojrzałość do małżeństwa: fizyczna, psychiczna, prawna, ekonomiczna. 3. Kryteria wyboru współmałżonka i motywy zawierania małżeństwa. 4. Czynniki warunkujące trwałość i powodzenie relacji małżeńskiej. 5. Współczesne zagrożenia rodziny: wewnętrzne i zewnętrzne. 6. Normy chroniące życie małżeńskie i rodzinne (prawo rodzinne). 	<ul style="list-style-type: none"> – Burza mózgów. – Debata nt. współczesnych zagrożeń małżeństwa i rodziny. – Wykład z prezentacją multimedialną. – Mapa myśli. – Burza mózgów. – Praca indywidualna – ćwiczenia. – Praca w grupach: scenki dramatyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> – Prezentacja multimedialna (cz. I i II). – Cyfrowe zasoby internetowe. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.

Lekcja 19 Wobec choroby, cierpienia i śmierci

Nowe Podstawy Programowe	Cele szczegółowe kształcenia i wychowania	Materiał nauczania	Proponowane procedury osiągnięcia celów	Propozycja środków dydaktycznych
<p>Wymagania ogólne: II, IV Wymagania szczegółowe: I.7, IV.4, IV.9, V.10</p>	<p><u>Uczeń potrafi:</u> – opisać sytuację rodziny, która troszczy się o osoby chore i niepełnosprawne, – zaproponować sposoby pomocy (wolontariat) rodzinie z potrzebami, – przedstawić sytuację rodziny, w której zmarło dziecko po lub przed urodzeniem, – opisać postawę członków rodziny wobec osoby umierającej, – przedstawić etapy przeżywania żałoby.</p> <p><u>Uczeń uświadomi sobie:</u> – że jest ogniwem w łańcuchu pokoleń i powinien zachować pamięć o przodkach.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzina i troska o osoby chore, niepełnosprawne oraz w podeszłym wieku. 2. Potrzeba wyrażania miłości i bliskości osobie umierającej. 3. Doświadczenie śmierci w rodzinie, również dziecka przed narodzeniem. 4. Przeżywanie żałoby, jej etapy. 5. Wyciszenie i pozytywne nastawienie do przyszłości. 6. Pamięć o zmarłych. 	<ul style="list-style-type: none"> – Ćwiczenie „Cztery kąty”. – Emisja filmu. – Rozmowa nt. zagadnień przedstawionych w filmie. – Przytoczenie świadectw tych, którzy opiekują się osobami chorymi, niepełnosprawnymi. – Miniwykład z prezentacją multimedialną. – Rozmowa kierowana nt. doświadczenia śmierci w rodzinie. – Praca w grupach. – Praca indywidualna: ćwiczenia. 	<ul style="list-style-type: none"> – Film „Oswajanie nieobecności” z serii „Rodzinne przeboje”. – Prezentacja multimedialna. – Podręcznik „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII. – Ćwiczenia „Wędrując ku dorosłości” dla klasy VIII.